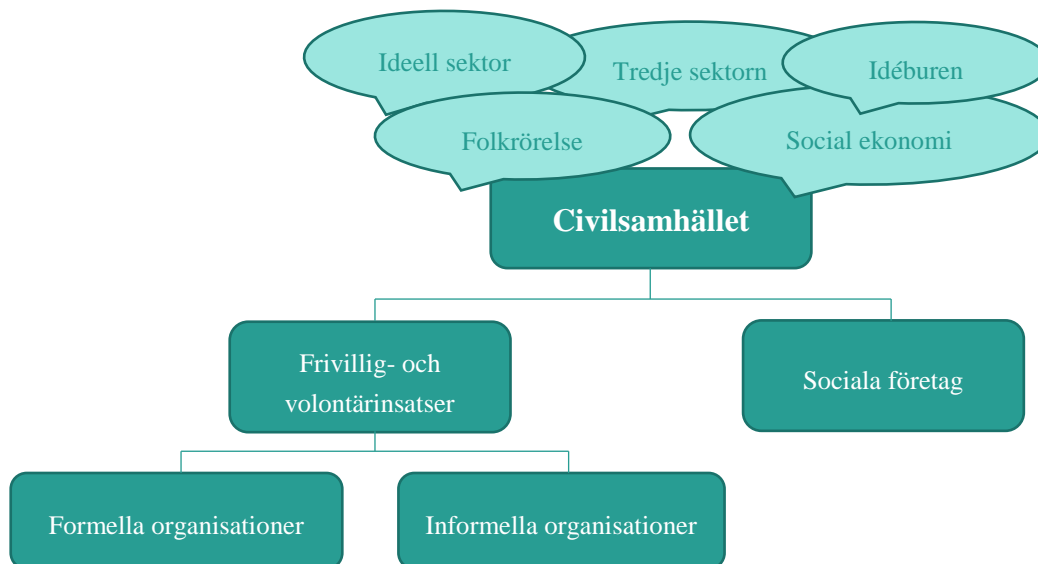

Vad är civilsamhället?

Det civila samhället har av riksdagen definierats som ”en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen”. Inom det civila samhället verkar bland annat ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund men även nätverk, upprop och andra aktörer. Begrepp som folkrörelser och ideell sektor används, liksom idéburen organisation, entreprenörskap inom det civila samhället och social ekonomi.¹

Forskningen brukar skilja mellan formella och informella organisationer. Med formella organisationer avses ideella föreningar med organisationsnummer, medlemsmatrikel, stadgar och styrelse. Till de informella organisationerna räknas sammanslutningar som inte är formellt bildade föreningar utan mer lösligt sammansatta nätverk eller rörelser.² Även sociala företag brukar innefattas i begreppet civilsamhället. Dessa kan beskrivas som företag som bedriver näringsverksamhet i syfte att integrera människor som har svårt att komma in i samhälle och arbetsliv, som skapar delaktighet för medarbetarna, som har ingen eller begränsad vinstutdelning och som är fristående från den offentliga sektorn. I Sverige har de sociala företagen huvudsakligen vuxit fram som sociala arbetskooperativ. De ägs oftast av en organisation inom det civila samhället.³

¹ Regeringens proposition 2009/10:55 - *En politik för det civila samhället*

² Lövvenius J. (2016) *Stad i samverkan*

³ Regeringens proposition 2009/10:55 - *En politik för det civila samhället*

I politiken för det civila samhället identifieras tre olika roller för civilsamhället:

- de är röstbärare- och opinionsbildare
- de ger service till medlemmar och allmänhet
- de utför offentliga välfärdstjänster.⁴

Det civila samhället har flera viktiga roller i demokratin, t.ex. som självständig röstbärare, opinionsbildare och demokratiskola. Genom att delta i civilsamhällets organisationer kan människor påverka politikens innehåll och utformningen av offentliga beslut, samt delta i ett löpande samtal mellan organisationerna å ena sidan och offentlig sektor å den andra. Civilsamhällets organisationer kan i olika frågor samla medlemmarnas synpunkter, bearbeta dem internt i organisationen och därefter föra fram dem i olika sammanhang, såsom i berednings- och beslutsprocesser och den allmänna debatten. Civilsamhällets organisationer bidrar därmed till ökad kunskap och bättre beslutsunderlag.⁵

Vidare visar forskning på civilsamhällets betydelse för tillit mellan människor, och därmed som grund för en fungerande demokrati. En förutsättning för civilsamhällets roll i demokratin är att alla människor har möjlighet att engagera sig ideellt. Att människor med olika bakgrund och erfarenhet möts i det civila samhället bidrar också till social sammanhållning. Ett sätt att möjliggöra för det civila samhället att som röstbärare vara en viktig part i demokratin är genom tydliga strukturer för dialog och inflytande på olika nivåer i samhället och i olika sammanhang.⁶

⁴ MUCF (2017) *Samla kraft! En vägledning för kommuner och civilsamhället om samverkan kring insatser för nyanlända*

⁵ SOU (2016:13), *Palett för ett stärkt civilsamhälle*

⁶ SOU (2016:13), *Palett för ett stärkt civilsamhälle*